

ROERKERKNIEUWS IN CORONATIJD

editie 124 (22 oktober 2022) – www.roerkerken.nl

inleiding

De Coronabesmettingen lopen weer op (zie Roerkerknieuws 122). Het is niet uitgesloten dat we op korte termijn geconfronteerd worden met de verwachte ‘herfstgolf’. Vooruitlopend hierop heeft het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken (CIO), waarbij ook de RK-Kerk is aangesloten, een nieuwe Coronahandreiking voor kerken geschreven, die met verschillende scenario’s rekening houdt. Op deze manier kunnen de aangesloten kerkgenootschappen zien welke maatregelen passen bij welke situatie. Hierover zijn afgelopen dagen in de media ook al berichten verschenen. Volgens deze handreiking zal de Rijksoverheid in een ‘thermo-meter’ een duiding geven van de epidemiologische situatie. Wanneer er contact-beperkende maatregelen verplicht worden gesteld zal dit door de rijksoverheid gebeuren. De handreiking van 7 oktober j.l. wijst met name op de ventilatie als bijzonder aandachts-punt voor de parochies: *“Extra aandacht voor luchtkwaliteit: het is moeilijk om hiervoor concrete adviezen te geven, omdat deze van veel factoren afhankelijk zijn (grootte van het kerkgebouw, aantal kerkgangers, ventilatie en isolatie). Het gebruik van een CO2-meter kan behulpzaam zijn bij het in kaart brengen van de luchtkwaliteit (een versie met geheugen, in te stellen alarmwaarden, die ook relatieve vochtigheid en temperatuur meet verdient aanbeveling)”*. Hoewel er op dit moment geen reden is om heel strikte maatregelen af te kondigen, blijft alertheid geboden.

Update gezondheidstoestand Mgr. Smeets

Ondanks zijn ernstige ziekte probeert onze bisschop elke zondag een parochiekerk te bezoeken om er samen met de parochianen de Mis (mee) te vieren. Zo was hij op zondagmorgen 16 oktober te gast in St. Odiliënberg, zoals hij een half jaar geleden (op zondag 24 april j.l.) al Melick bezocht (zie Roerkerknieuws 109). Vanuit de rolstoel concelebreerde hij, terwijl hij aan het einde van de Mis nog enkele persoonlijke woorden sprak. Na de zegen konden de kerkgangers die dat wilden hem nog persoonlijk groeten en een hart onder riem steken. Op dit moment is zijn gezondheidssituatie stabiel, aldus het bisdom in het laatste perscommuniqué hierover (medio oktober). *“De hersentumor is de afgelopen maanden niet verder gegroeid. In de zomer is de bisschop begonnen aan een nieuwe reeks van zes chemokuren. Inmiddels is hij aan de derde kuur van deze reeks bezig. Mgr. Smeets merkt wel dat zijn conditie achteruitgaat. Hij moet daarom veel rusten en kan maar beperkt bezoek ontvangen. Desondanks is hij van plan om – als de omstandigheden het toelagen – begin november deel te nemen aan het ‘Ad Limina’-bezoek van de Nederlandse bisschoppen aan Rome. Hij zal daar zeker niet het hele programma volgen, maar wel aansluiten bij enkele belangrijke onderdelen, waaronder de ontvangst bij paus Franciscus”*.

Kerk en energie: hoe komen we de winter door?

Parochies maken zich op voor een storm die ook het kerkelijk leven opnieuw op de proef zal stellen. Met der impact van de Coronacrisis nog in het achterhoofd, steek nu het spook van de energiecrisis de koop op. Kerken moeten volgend jaar rekening houden met een stijging van de totale energierekening van drie- tot vierhonderd procent. Wat kunnen parochies doen? Een eenduidig advies voor het hele bisdom is moeilijk te geven, omdat elke kerk

anders is. Bovendien is er tussen kerken een grote verscheidenheid in verwarmingssystemen en energiecontracten. Maatregelen om zuinig om te gaan met energie en de kosten binnen de perken te houden, betreffen dus altijd maatwerk. Wel heeft het bisdom enkele algemene tips op een rij gezet: om te beginnen zijn we er ons als Kerk goed van bewust dat we de aarde als Gods schepping hebben gekregen. Het is onze verantwoordelijkheid om daar respectvol mee om te gaan. Dat geldt ook voor het zuinig zijn op energiebronnen. Het is niet voor niets dat paus Franciscus daar in zijn encycliek *Laudato Si'* uitvoerig naar verwijst. Los van alle financiële consequenties is het onze opdracht om op een verantwoorde wijze met fossiele brandstoffen om te gaan en het milieu niet meer te belasten dan strikt noodzakelijk is. Een ander belangrijk advies aan parochies is: stel de start van het stookseizoen voor vieringen zo lang mogelijk uit (bijvoorbeeld tot eind november) en stop met stoken zodra dit in het voorjaar ook weer enigszins kan (bijvoorbeeld voor 1 april). *“Stook een kerkgebouw in ieder geval niet warmer dan 14-15 graden. Houd hierbij een opwarming aan van 1 tot 1,5 graad per uur, zodat vocht uit de lucht geen bouwkundige problemen kan veroorzaken. Zet de verwarming ook niet te vroeg voor een viering aan en zet ‘m ook op tijd weer uit. Laat een vooraf ingesteld verwarmingsprogramma niet zomaar standaard draaien, maar stel de temperatuur telkens af op de actuele weersituatie. Een verwarming die uit staat, bespaart het meest!”* Niet alleen de temperatuur, maar ook de luchtvochtigheid in een kerk is van belang. Als de luchtvochtigheid te hoog wordt (bijvoorbeeld door de kou) kan dit tot schimmelvorming leiden. Maar met een paar eenvoudige trucs kan de luchtvochtigheid al naar beneden worden gebracht: *“beperk het aantal planten en bloemen in vazen en gebruik bij het schoonmaken van de kerk niet veel water, want het vocht blijft in het gebouw hangen”*. Tot zover een greep uit de tips van het bisdom. Ook andere kerkelijke organisaties hebben zich al gebogen over de vraag hoe kerken zuiniger met energie kunnen omgaan. Het buurbisdom Aken heeft een uitgebreide webpagina om tot een beter energiemangement te komen, terwijl de landelijke organisatie Groene Kerken een ‘toolkit’ met tips om energie te besparen ontwikkeld heeft (zie verder Webmagazine ‘Clavis’).

Oudste geschiedenis van (de parochie) Melick (II)

Evenals St. Odiliënberg heeft ook Melick dus oude ‘papieren’; er zijn zelfs sporen die wijzen op bewoning in de Romeinse tijd. Het eerste schriftelijke bewijs voor het bestaan van Melick dateert echter pas uit 943, als bisschop Balderik een deel van de goederen uit de ‘abbatia’ van St. Odiliënberg aan familieleden in precarie geeft, onder andere in ‘Malica’ gelegen. Er is daar dan sprake van (minstens) een ‘mansus servitialis’, een dienstplichtig stuk land of hoeve. Linssen neemt aan dat Melick oorspronkelijk deel uitmaakte van het Karolingisch koningsgoed op en rond de Petrusberg. Dat Melick een plaats van ene zekere betekenis was, bewijst het gegeven dat er vanouds het ‘houtgeding’ van de Meinweg werd de gehouden en de schepenen van Melick en Herkenbosch de beslissing toekwam over zaken waarin de ‘Waldordnung’ niet voorzag. Al in de elfde eeuw is er sprake van één (gezamenlijke) schepenbank van Melick-Herkenbosch (Maasgouw 1968). Eind dertiende, begin veertiende eeuw komen we de eerste ‘Van Melicks’ tegen. In 1297 “Gerardus dictus de Melke”, die “scultetus” wordt genoemd, d.w.z. schout of dorpsmeester (Willemsen: Oorkonden en Bescheiden nr. 13). In een oorkonde uit 1286 heet het dat ridder “Everardum Melke” al dertig jaar de rekening van de graaf van Gelre heeft bijgehouden. In de rekening van het graafschap Gelre uit 1294-95 komt een “Johan de Melke” voor (Jaarboek Roerstreek 1969). In een leenregister van het hertogdom Brabant staat dat in 1314 “Evrardus de Mellec” van de hertog van Brabant de “curia de Mellec sita in terra de Wassenberg” in leen houdt

(Janssen de Limpens, Leen en Laathoeven, 1974). Waarschijnlijk betreft het hier dezelfde ridder Everard die ongeveer tezelfdertijd met Schöndeln ('Scoynlar') – en daarmee met 'ons' Melick - in verband gebracht kan worden. Hoewel er ook 'Van Melicks' aan de plaats Millich bij Ratheim (D), gelinkt moeten worden, wijst het er wel op dat 'ons' Melick rond 1300 toch al een plaats van enige betekenis was. Een eerste schriftelijk bewijs van een kerk en een parochie in Melick schijnt uit 1310 te dateren. Dat jaar werd een akte ter benoeming van een nieuwe deken van Wassenberg mede door een Conrardus als pastoor van Melick (en Herkenbosch) getekend, althans volgens wijlen Piet Gootzen (Voetspoor van St. Andreas, 1981). Gelukkig komen we deze Conrardus (ook?) nog tegen in een akte uit 1313 die we wel hebben kunnen traceren, een akte die hij als 'investud' van Melick mede ondertekende (Regesten Roermond nr. 29). Naar deze (eerste bekende) pastoor van Melick werd in 1990 een straat genoemd. In een akte uit 1361 ontmoeten we ook een Melicker koster: "Johannes, matricularius de Melick"), als hij als getuige verklaart dat de Berger kapittelheren in Melick een kelk hadden moeten lenen, omdat hun eigen kelken gestolen waren (Willemsen: Oorkonden en Bescheiden nr. 32). Laat dat nu net de periode zijn waarin ook de gelukkig nog bewaard gebleven Melicker kerkklok gegoten werd (zie Roerkerknieuws 117 en 118). Aan het begin van de veertiende eeuw was er dus al sprake van een (zelfstandige) parochie in Melick. Kunnen we misschien toch nog wat verder terug in de tijd kijken? Voornoemde Piet Gootzen meende een vroeger bewijs voor het bestaan van de parochie Melick gevonden te hebben in "een kaart met de dekenaatsgrenzen van Wassenberg uit 1190". Probleem is dat het hier om een reconstructie gaat: een in 1958 door Will Andermahr uit Wassenberg getekende "*Historische Karte des Dekanates Wassenberg*" met daarop niet alleen de tot dat dekenaat behorende parochies maar ook en vooral de dekenaatsgrenzen zoals die waren in 998, 1118, 1561, 1826 en 1957. In ieder geval vormde het jaar 1190 de aanleiding om in 1990 het 800-jarige bestaan van de parochie te vieren. wordt vervolgd

Personalia

Op zaterdagmorgen 15 oktober j.l. hielden we in de St. Catharinakerk van Montfort de uitvaartdienst voor **Peter Renier (Piet of Pie) Janssen (1934-2022)**. Geboren en getogen in St. Joost (Brachterzijde) lukte het hem toch – ondanks het feit dat zijn vader hem liever thuis op de boerderij voor de kost zag meewerken – verder te leren. Na de MULO studeerde hij in de avonduren voor elektricien. Als zodanig zou hij dan ook jarenlang – tot hij op zijn 59^e met de VUT ging - de kost verdienen, eerst bij Philips in Sittard, bij elektrozaak Nolte-Tummers en uiteindelijk bij Natron/Solvay Chemie in Herten. In zijn militaire diensttijd leerde hij tijdens het uitgaan op de Moforter kermis Toos Maessen uit Montfort kennen met wie hij in 1962 trouwde en met wie hij een gezin stichtte dat uitgebreid werd met dochter Christien en zoon Roland. Naast zijn werk was hij altijd bereid anderen te helpen. Ook zette hij begin jaren tachtig in zijn woonplaats Montfort de Centrale Volksbank op die hij een jaar of twintig leidde. Na zijn vervroegde pensionering maakte hij zich nog 25 jaar lang verdienstelijk in de bloemen- en plantenkwekerij van zijn dochter Christien en schoonzoon Frans in Brachterbeek. Piet was een fervent fietser; daarmee ging hij niet alleen naar zijn werk, ook ter ontspanning legde hij heel wat fietskilometers af; wel 15.000 per jaar! Ook bracht hij heel wat uren in zijn tuin door en hield hij er de nodige kippen op na. Op sociaal gebied maakte hij zich niet alleen verdienstelijk voor de vrijwillige brandweer, maar hielp hij (via de vakbond) ook heel wat mensen bij het invullen van de belastingaangifte. Omdat hij bijna nooit ziek was en hem bijna nooit wat mankeerde, kwam de diagnose darmkanker die begin dit jaar werd vastgesteld extra hard aan. Hoewel de zware operatie die hij onderging

slaagde, deden zich sindsdien toch de nodige complicaties voor, die veel van hem vergden. Toen hij recentelijk ook nog Corona opliep werd dit hem uiteindelijk fataal. Op dinsdag 11 oktober j.l. kwam hij in zorgcentrum de Eghte te overlijden. Na de uitvaartmis volgde in Roermond de crematie.

Op woensdagmorgen 19 oktober j.l. namen we vanuit de St. Sebastianuskerk van Herkenbosch afscheid van **Agnes Elisabeth Theresia (Jes) Tillmans-Cuipers (1936-2022)**. Geboren en getogen in Posterholt ging ze al op jonge leeftijd als naaister aan de slag, iets wat ze nog heel lang zou blijven doen. Daarnaast werkte ze ook nog een poosje in de coöperatieve levensmiddelenzaak totdat ze in 1960 trouwde met Pierre Tillmans (1933-2005) uit Herkenbosch, die als monteur bij de Lispin (de latere Akzo) de kost verdiende. Ze gingen ook in Herkenbosch wonen. Het bloed kroop echter waar het niet gaan kan en na verloop van tijd ging ze daar als verkoopster aan de slag in de modezaak van Aengevaeren. Dat bleef ze nog doen totdat de zaak werd opgedoekt. Daarnaast en ook daarna bleef ze zich als naaister verdienstelijk maken. Desondanks bleef er ook nog tijd over voor hobby's, zoals het samen met Pierre zingen in het kerkkoor. Samen gingen ze ook vaak op vakantie en ondernamen ze vele reizen, vooral toen Pierre met pensioen ging. Toch nog onverwacht kwam er in de zomer van 2005 een einde aan Pierre's leven. Desondanks bleef Jes niet bij de pakken neerzitten en meldde zich als vrijwilligster bij het Zorgcentrum, waar ze wekelijks op maandagmiddag het kienen mee organiseerde. Toen dat vanwege Corona wegviel en ze dreigde te vereenzamen werd er dagopvang voor haar geregeld. Toen een half jaar geleden bleek dat zelfstandig blijven wonen geen optie meer was, vond ze een nieuw thuis in het kleinschalig zorgcentrum 'De Postaert', waar er op donderdagmiddag 13 oktober j.l. een einde aan haar leven kwam. Later volgde in Roermond de crematie.

Wit U ons in deze (Corona-) tijd extra financieel ondersteunen? Bij voorbaat dank!

Herkenbosch: NL 52 RABO 0121 402 088 t.n.v. kerkbestuur St. Sebastianus

Melick: NL 40 RABO 0133 000 400 t.n.v. RK kerkbestuur St. Andreas

Montfort: NL 39 RABO 0134 704 126 t.n.v. kerkbestuur H. Catharina

St. Odiliënberg: NL 79 RABO 0138 1180 00 tnv kerkbestuur HH. Wiro, Plechelmus en Otgerus

Posterholt: NL 06 RABO 0142 301 760 t.n.v. RK Kerk St. Matthias

Vlodrop: NL 10 RABO 0154 600 512 t.n.v. kerkbestuur St. Martinus

Tot slot

Aan- en afmelding voor deze nieuwsbrief kan via: clustersecretariaat@roerkerken.nl.

Jos. L'Ortye (Posterholt), pastoor, tel. 40 12 21 - pastoor@roerkerken.nl

Paul Hamans (St. Odiliënberg), assistent, tel. 527 825 – p.hamans@roerkerken.nl

Gerard Sars (St. Odiliënberg), diaken, tel. 537 765 – g.sars@roerkerken.nl

Rim Mom (Montfort), diaken, tel. 542 154 - r.mom@roerkerken.nl

Bert Venner (Roermond), diaken, tel. 320 215 - b.venner@roerkerken.nl

Lian Overbeeke (Posterholt), catechiste, tel. 06 – 526 20 245 - l.overbeeke@roerkerken.nl

Parochiebureau Herkenbosch (Anja Wagemans), tel. 520 672 - sebastianus@roerkerken.nl

Parochiebureau Melick (Marie-Anne Geraedts), tel. 537 965 - andreas@roerkerken.nl

Parochiebureau Montfort, tel. 543 127 - catharina@roerkerken.nl

Parochiebureau St. Odiliënberg (Marlou Roeleveld), tel. 531 384 - otgerus@roerkerken.nl

Parochiebureau Posterholt (Lilian Peters), tel. 400 275 - matthias@roerkerken.nl

Parochiebureau Vlodrop (Marjon van der Beek), tel. 401 207 - martinus@roerkerken.nl